

Міністерство освіти і науки України
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

««ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан факультету

 доц. Світлана ПОПИЧЕНКО

ПРОГРАМА
ВИПУСКНОГО ЕКЗАМЕНУ
«ФАХОВІ МЕТОДИКИ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ»

Першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

за спеціальністю   012 Дошкільна освіта
галузі знань   01 Освіта/Педагогіка
Освітня програма: Дошкільна освіта. Початкова освіта

(заочна форма навчання)
(422з група)

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програму випускного екзамену укладено відповідно до освітньо-професійної програми підготовки фахівця за освітнім ступенем «Бакалавр» зі спеціальності 012 «Дошкільна освіта», освітньо-професійної програми «Дошкільна освіта. Початкова освіта», термін навчання (2 р. 10 м.).

Випускний екзамен «Фахові методики початкової освіти» призначений для визначення теоретичної та практичної підготовки випускника до виконання професійних завдань.

Програма та порядок проведення випускного екзамену визначається «Положенням про організацію освітнього процесу в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини», «Положенням про Європейську кредитно-трансферну систему навчання в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини», «Положенням про порядок створення та організацію роботи Екзаменаційної комісії» та іншими нормативно-правовими документами.

Програма включає перелік питань з дисциплін загального та професійного циклу підготовки, передбачених навчальним планом, підготовки фахівців зі спеціальності 012 «Дошкільна освіта», освітньо-професійної програми Дошкільна освіта. Початкова освіта: «Методика навчання української мови, літературного читання та письма», «Методика навчання природознавства», «Методика навчання освітньої галузі «Математика»».

Основною метою випускного екзамену «Фахові методики початкової освіти» є перевірка залишкових знань та вмінь студентів.

Випускник повинен володіти такими компетентностями:

- розуміння відповідальності перед суспільством і державою за свою професійну діяльність, зокрема в організації освітнього процесу в початковій школі;
- здатність до самостійного пошуку та обробки інформації з різних джерел для розгляду конкретних питань математики. Здатність до ефективного застосування інформаційних технологій із метою підвищення рівня математичного мислення учнів молодшого шкільного віку;
- здатність до самостійної пізнавальної діяльності, самоорганізації та саморозвитку. Спрямованість на розкриття особистісного творчого педагогічного потенціалу та самореалізацію;
- володіння базовими знаннями з психології та педагогіки, вміння їх застосовувати на уроках математики у початковій школі. Здатність враховувати індивідуальні та вікові особливості молодших школярів з метою формування предметної математичної компетентності в учнів початкової школи. Готовність до

діагностичної діяльності, створення сприятливих умов для особистісно орієнтованої освіти з урахуванням навчальних можливостей і потреб учнів;

- здатність моделювати та проводити уроки математики із застосуванням інноваційних методів навчання;

- здатність організовувати спостереження учнів у природі, в процесі дослідницької роботи, ведення щоденників спостережень, календарів природи і праці людей, використовувати результати спостережень в навчальному процесі;

- вміння співвідносити теоретичні знання з практичними потребами сучасної школи, втілювати нові методичні ідеї в практику вивчення рідної словесності.

Випускник повинен **знати**:

- процес мотивації і активізації навчально-пізнавальної діяльності молодших школярів з предмета «Я досліджую світ»;

- психолого-педагогічні умови забезпечення «ситуації успіху» в умовах гуманізації педагогічного процесу;

- основні теоретичні засади кожного розділу методики;

- методи і прийоми розкриття суті певних мовних і мовленнєвих явищ; типи і структуру уроків різних за змістом та дидактичною метою; систему вправ і методику їх проведення при вивченні певних мовних і мовленнєвих явищ, доцільність їх використання на певному етапі засвоєння знань; вимоги шкільної програми по кожному з розділів та зміст навчального матеріалу в шкільних підручниках для 1-4 класів;

- прийоми дослідження якості роботи вчителя, рівень знань, сформованості умінь, навичок учнів з кожного розділу шкільної програми;

- особливості словесних, наочних і практичних методів і методичних прийомів у викладанні;

- класифікацію форм навчання, типи і структуру, методику організації і проведення уроків, позаурочних і позакласних занять з природознавства;

- характеристику і методику використання наочних посібників при вивченні природи і праці людей молодшими школярами;

- шляхи підвищення навчально-виховного процесу при викладанні природознавства у світлі сучасних вимог: а) особистісно зорієнтованого навчання і виховання молодших школярів; б) розв'язання проблеми розвивального навчання на уроках природознавства, у позакласній роботі; в) здійснення міжпредметних зв'язків; г) диференціації завдань на уроках; д) інтеграції в підвищенні якості проведення уроків; е) екологічного та естетичного виховання молодших школярів; ж) здійснення народознавчого підходу; з) активізації навчально-пізнавальної діяльності молодших школярів на уроках природознавства;

- теоретичні основи математичних понять, які розглядаються в початковому курсі математики;
- компонентний склад процесу проектування навчання математики в початковій школі з урахуванням єдності і зумовленості мети, засобів її досягнення та результату (мета, зміст, методи і прийоми, засоби та форми навчання).

Випускник повинен **вміти**:

- здійснювати під керівництвом методиста спостереження й аналіз різних типів показових уроків досвідчених учителів;
- добирати систему вправ та методику проведення залежно від етапу навчання учнів, засвоєння знань, формування умінь та навичок;
- формувати уявлення і поняття (природничі);
- складати річні та поурочні плани з природознавства;
- організовувати спостереження учнів у природі, в процесі дослідницької роботи, ведення щоденників спостережень, календарів природи і праці людей, використовувати результати спостережень в навчальному процесі;
- виготовляти наочні посібники, складати перспективний і річний план роботи на навчально-дослідній ділянці;
- готувати і проводити досліди, практичні роботи з природознавства;
- організовувати і проводити позаурочні і позакласні роботи з природознавства;
- використовувати різноманітні прийоми природоохоронної роботи з молодшими школярами;
- структурувати навчальний матеріал з метою конкретизації цільових завдань;
- планувати процес навчання: складати календарно-тематичні плани, поурочні розробки уроків та позакласних заходів;
- правильно виконувати математичні записи при розв'язанні задач і прикладів, зображувати геометричні фігури, вимірювати величини;
- володіти математичною термінологією;
- добирати навчальні завдання з урахуванням вікових особливостей та індивідуальних можливостей учнів;
- добирати методи навчання з урахуванням рівня готовності молодших школярів до вивчення того чи іншого програмного матеріалу;
- здійснювати контрольню-регулятивну діяльність;
- добирати ефективні методи та прийоми організації пізнавальної діяльності молодших школярів;
- встановлювати взаємозв'язки між різними формами організації процесу навчання та виховання в межах курсу;
- обґрунтовувати ефективність вибору засобів навчання відповідно до дидактичної мети;

- моделювати в освітньому процесі початкової школи педагогічні та життєві проблемні ситуації; організовуючи ціннісно-орієнтовану та творчу діяльність молодших школярів.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ
знань і вмінь студентів

Сума балів за тестові завдання	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою для випускного екзамену	Характеристика відповідей студента
90-100	A	відмінно	Обсяг правильно розв'язаних завдань становить 90-100 %. Студент володіє уміннями і навичками розв'язування складних, нестандартних тестових завдань як обов'язкового так і підвищеного рівнів, демонструє розуміння змісту навчального матеріалу, Розв'язувані завдання правильні, обґрунтовані і раціональні.
82-89	B	дуже добре	Обсяг правильно розв'язаних завдань становить понад 82-89 %. У розв'язаних тестових завданнях зустрічаються окремі неточності і незначні помилки, які суттєво не впливають на правильність відповіді.
75-81	C	добре	Обсяг розв'язаних тестових завдань становить 75-81 %. Студент добре володіє уміннями і навичками розв'язування нескладних тестових завдань, демонструє розуміння змісту навчального матеріалу, знає властивості понять і вміє обґрунтовувати їх істинність, вміє логічно мислити, робити правильні умовиводи і судження.
69-74	D	достатньо	Обсяг розв'язаних тестових завдань становить 69-74 %. Студент задовільно володіє уміннями і навичками розв'язування нескладних тестових завдань. У відповідях на запитання тесту допускаються несуттєві недоліки та помилки.

60-68	E	задовільно	Обсяг розв'язаних тестових завдань становить 60-63 %. Відповіді на питання тесту носять фрагментарний характер, свідчать, що студент відтворює знання поверхово, на рівні запам'ятовування, не вміє застосовувати їх в змінених умовах, міркує шаблонно.
35-59	FX	незадовільно	Обсяг розв'язаних тестових завдань становить 35-59 %. У студента відсутні просторова уява, знання, вміння і навички для розв'язування поставлених завдань.
1-34	F	незадовільно	Обсяг розв'язаних тестових завдань становить менше 34 %. Студент не усвідомлює змісту запитань тесту, його відповідь не має безпосереднього відношення до поставленого питання або відсутня зовсім, не вміє міркувати.

СТРУКТУРА ОЦІНКИ

Тестові запитання від 1 до 100 мають чотири варіанти відповіді, серед яких лише одна правильна. Необхідно вибрати правильний варіант відповіді (а, б, в, г) та позначити її в бланку відповіді біля номера завдання.

Загальна оцінка за тестові запитання оцінюється за шкалою від 0 до 100 балів, де кожна правильна відповідь становить 1 бал. Загальний бал оцінювання рівня знань студента вираховується згідно кількості правильних відповідей.

ЗМІСТ ВИПУСКНОГО ЕКЗАМЕНУ «ФАХОВІ МЕТОДИКИ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ»

МЕТОДИКА НАВЧАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ, ЛІТЕРАТУРНОГО ЧИТАННЯ ТА ПИСЬМА

Тема 1. Наукові основи методики української мови та її місце серед інших наук

Предмет і завдання курсу «Методика навчання української мови у початкових класах». Зв'язок її з іншими науками.

Методи наукового дослідження в методиці викладання української мови як науці.

Тема 2. Основні методи, прийоми та види робіт з навчання грамоти

Лінгвістичні і психологічні основи методики навчання грамоти. Психофізіологічна характеристика процесів читання і письма.

Педагогічні вимоги до процесу навчання грамоти з урахуванням вікових особливостей.

Історико-критичний огляд методів навчання грамоти. Характеристика сучасного звукового аналітико-синтетичного методу навчання грамоти.

Тема 3. Три періоди навчання грамоти, їх етапи, основні завдання кожного з них

Добукварний, букварний, післябукварний періоди навчання грамоти. Основні навчально-виховні завдання кожного періоду. Методика розвитку усного мовлення і мислення учнів. Методика опрацювання матеріалу сторінок «Букваря». Навчання письма в навчання грамоти. Структура і методика уроків читання і письма в цей період навчання грамоти. Організація і завдання позакласного читання в період навчання грамоти.

Тема 4. Завдання та шляхи розвитку мовлення молодших школярів

Загальне поняття про зв'язне мовлення. Основні напрями роботи з розвитку мовлення. Одиниці зв'язного мовлення: оповідання, казка, доповідь, розгорнута усна відповідь, твір, переказ. Основні методи і прийоми формування в учнів уявлення про мову і мовлення. Способи і прийоми навчання зв'язним висловлюванням. Методика формування в молодших школярів елементарних, уявлень про стилі мовлення: художній, науковий, діловий. Ділові папери у початкових класах.

Тема 5. Зв'язне мовлення і завдання його розвитку; усний та письмовий переказ

Завдання розвитку усного мовлення. Методика розвитку діалогічного мовлення. Види вправ на побудову діалогів. Завдання і методика розвитку усного монологічного мовлення.

Переказ – одна із складових частин системи розвитку мовлення молодших школярів. Класифікація переказів.

Методика поетапної підготовки до усного та писемного переказу творів. Норми оцінювання переказів навчального характеру.

Тема 6. Методика роботи над словом

Значення і завдання словникової роботи в 1-4 класах. Джерела збагачення словникового запасу учнів. Прийоми розкриття лексичного значення слів.

Система роботи над синонімами, антонімами, багатозначністю, прямим і переносним значенням слів. Види вправ для їх усвідомлення.

Прийоми попередження лексичних помилок у процесі підготовчої роботи.

Тема 7. Синтаксична робота в системі розвитку мовлення учнів

Синтаксичні вправи в системі роботи з розвитку мовлення учнів. Методика удосконалення умінь учнів будувати речення залежно від мети та ситуації спілкування.

Робота над реченням у процесі удосконалення самостійно написаного тексту.

Стилістичні помилки у побудові речень та шляхи їх подолання.

Тема 8. Текст, його структура. Побудова текстів, їх аналіз, редагування

Методика формування в учнів уявлення про текст. Ознайомлення з типами текстів. Тема тексту, його основна думка, заголовок; будова тексту.

Засоби зв'язку речень у тексті; залежність вибору мовних засобів від ситуації мовлення.

Тема 9. Твори, їх класифікація і методика проведення в початковій школі.

Твір – складова частина системи розвитку мовлення. Класифікація творів за різними основами.

Методика підготовки учнів до написання твору. Типи помилок в учнівських творах та шляхи їх подолання. Методика аналізу і перевірки учнівських творів.

Тема 10. Лінгвістична основа навчання молодших школярів української мови у взаємозв'язку всіх мовних рівнів

Зміст і структура курсу української мови в початкових класах. Лінгво-дидактичні та психолого-педагогічні принципи навчання рідної мови.

Сучасні методи і прийоми вивчення мови в початкових класах. Класифікація методів навчання:

Вправи як метод, що забезпечує осмислення мовних знань учнями 1-4-их класів. Види вправ з української мови для молодших школярів.

Типи, структура і методика уроків мови в початкових класах. Сучасні вимоги до уроків мови.

Тема 11. Засвоєння елементів фонетики у тісному зв'язку з орфоепією та графікою

Система фонетичних понять у початковому курсі української мови. Формування у молодших школярів поняття про систему голосних та приголосних звуків української мови.

Методика формування в учнів орфоепічних навичок на основі знань з фонетики і графіки. Види вправ з фонетики, орфоепії, їх значення та методика.

Методика проведення повного і часткового звукового та звуко-буквеного аналізів у початкових класах.

Тема 12. Система вивчення морфемної будови слова

Значення і завдання роботи над морфемною будовою слова у початкових класах.

Система у вивченні морфемної будови слова; методика розкриття понять; способи визначення морфемних частин слова.

Пропедевтика вивчення елементів словотвору: види словотворчих вправ, методика їх проведення.

Методика часткового і повного морфемного розбору слів.

Тема 13. Методика вивчення частин мови

Значення граматичних знань для засвоєння орфографії.

Методичні основи формування граматичних понять.

Граматичні вправи, їхнє значення у засвоєнні граматичних знань та формуванні граматичних умінь.

Методика вивчення частин мови. Система роботи над: іменником; прикметником; дієсловом; методика ознайомлення із займенником, прислівником, числівником, прийменником.

Методика часткового і повного морфологічного розбору (за частинами мови).

Тема 14. Методика роботи над елементами синтаксису та пунктуації

Значення знань із синтаксису в початкових класах. Методика розкриття синтаксичних понять.

Робота над встановленням смислового та граматичного зв'язку між словами в реченні.

Система роботи над елементами пунктуації української мови.

Види синтаксичних і пунктуаційних вправ.

Методика синтаксичного і пунктуаційного розборів у початкових класах.

Тема 15. Умови формування орфографічної навички

Орфоепічна вимова – важливий засіб орфографічної навички. Природа орфографічної навички. Сучасні погляди на процес оволодіння орфографічними навичками.

Тема 16. Методика вивчення орфографії

Прийоми ознайомлення учнів з орфографічними правилами.

Види орфографічних вправ, методика їх проведення.

Диктанти, їх види, методика проведення, оцінювання. Методика опрацювання помилок, виявлених у диктантах. Облік помилок, методика роботи над їх подоланням.

МЕТОДИКА НАВЧАННЯ ПРИРОДОЗНАВСТВА

Тема 1. Мета та завдання курсу Методика викладання природознавства, її місце у системі підготовки майбутнього фахівця

Предмет і завдання курсу «Методика викладання природознавства». Зв'язок методики викладання природознавства з іншими науками. Методологічні основи методики викладання природознавства. Методи наукового дослідження в галузі методики. Становлення і розвиток природознавства.

Тема 2. Завдання і зміст освітньої галузі «Природознавство» та навчального курсу «Природознавство» у початковій школі

Мета і завдання освітньої галузі «Природознавство». Особливості змістового забезпечення освітньої галузі «Природознавство». Загальна характеристика навчального курсу «Природознавство». Принципи відбору змісту і побудови шкільного курсу природознавства.

Тема 3. Методика формування і розвитку природничих понять

Характеристика природничих понять. Методика формування природничих понять у молодших школярів. Розвиток природничих понять. Прийоми перевірки засвоєння понять.

Тема 4. Матеріальна база навчання природознавства

Клас-кабінет. Куточок живої природи. Географічний майданчик. Навчально-дослідна ділянка.

Тема 5. Методи і прийоми навчання природознавства у початковій школі

Метод як педагогічна категорія. Класифікація методів і прийомів навчання природознавства. Словесні методи навчання. Наочні методи навчання природознавства. Практичні методи навчання. Вибір оптимальних методів і прийомів навчання.

Тема 6. Система організаційних форм навчання природознавства у початковій школі

Організаційні форми навчання природознавства. Урок – основна форма організації навчання. Основні типи уроків з природознавства. Підготовка вчителя до уроку природознавства. Позаурочна робота. Позакласна робота.

Тема 7. Засоби навчання природознавства у початковій школі

Загальні вимоги до використання засобів навчання на уроках природознавства. Вербальні засоби навчання. Натуральні засоби навчання. Ілюстративні наочні посібники. Технічні засоби навчання. Комплексне використання засобів навчання

Тема 8. Контроль і оцінювання знань і вмінь учнів з природознавства

Сутність, функції та основні види контролю успішності молодших школярів. Види перевірки знань і вмінь учнів на уроках природознавства.

МЕТОДИКА НАВЧАННЯ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ «МАТЕМАТИКА»

Тема 1. Методика навчання освітньої галузі «Математика» як педагогічна наука та навчальна дисципліна

Предмет, мета і завдання «Методики навчання освітньої галузі «Математика». Становлення методики навчання математики у початковій школі. Зв'язок «Методики навчання освітньої галузі «Математика» з іншими науками. Методи наукового дослідження, застосовувані в розробці «Методики навчання освітньої галузі «Математика».

Тема 2. Організація навчання математики в початковій школі

Характеристика освітньої галузі «Математика» Державного стандарту початкової освіти. Початковий курс математики як навчальний предмет, його зміст. Психолого-педагогічні основи викладання математики в початковій школі. Характеристика сучасних методів навчання математики.

Тема 3. Форми та засоби навчання математики в початковій школі

Сучасний урок математики у початковій школі, вимоги до нього. Підготовка вчителя до уроку. Система контролю та оцінювання навчальних досягнень учнів початкової школи. Позаурочна та позакласна робота з математики. Засоби навчання математики. Використання малих фольклорних та літературних жанрів у вивченні початкового курсу математики.

Тема 4. Загальні поняття про цілі невід’ємні числа. Дочисловий період

Завдання дочислового періоду вивчення математики. Побудова уроків дочислового періоду. Способи порівняння кількості предметів у дочисловий період. Орієнтація дітей у просторі. Властивості та ознаки предметів. Лічба предметів.

Тема 5. Методика вивчення нумерації чисел та арифметичних дій в концентрі «Десяток»

Поняття про лічильну одиницю в концентрі «Десяток». Основні завдання нумерації чисел в межах десяти.

Принцип утворення числа, місце числа в натуральній послідовності, склад числа. Кількісне співвідношення числа та кількості предметів, порівняння чисел.

Ознайомлення з цифрою та числом. Арифметичні дії додавання та віднімання.

Тема 6. Методика вивчення нумерації чисел та арифметичних дій в концентрі «Сотня»

Поняття про основну лічильну одиницю «Десяток». Послідовність вивчення усної нумерації. Принцип утворення чисел від 11 до 20 та від 21 до 100.

Ознайомлення з письмовою нумерацією чисел. Читання та записування чисел у нумераційну таблицю. Випадки додавання і віднімання чисел в межах 100 без переходу через десяток. Вивчення характеристики двоцифрового числа.

Тема 7. Методика вивчення нумерації чисел та арифметичних дій в концентрі «Тисяча»

Поняття про основну лічильну одиницю «сотня» та утворення розряду сотень. Послідовність вивчення концентру «Тисяча». Додавання і віднімання трицифрових чисел, що ґрунтуються на знаннях нумерації концентру «Тисяча».

Тема 8. Методика вивчення нумерації чисел та арифметичних дій в концентрі «Багатоцифрові числа»

Поняття про основну лічильну одиницю «тисяча» та утворення розряду тисяч. Клас одиниць, клас тисяч. Усна та письмова нумерація багатоцифрових чисел.

Усні обчислення на основі нумерації багатоцифрових чисел.

Письмове додавання і віднімання багатоцифрових чисел.

Тема 9. Методика навчання молодших школярів арифметичних дій множення та ділення, формування у них обчислювальних умінь і навичок

Методика навчання табличного множення та ділення.

Методика навчання позатабличного множення та ділення.

Методика навчання письмового множення та ділення в межах 1000.

Навчання множення та ділення багатоцифрових чисел.

Тема 10. Вивчення алгебраїчного матеріалу у початковому курсі математики. Методика вивчення геометричного матеріалу

Математичні вирази – числові та зі змінною, їх характеристика. Дії з числовими виразами.

Уявлення та поняття про геометричні фігури на площині, їх істотні ознаки. Геометричні фігури у просторі та їх елементи.

Рівності (числові, рівняння, формули). Нерівності (числові та зі змінною). Формування уявлення про залежність результату арифметичної дії від зміни одного з її компонентів.

Тема 11. Поняття величини та її вимірювання. Методика вивчення величин (маса, ємкість, час та інше) та їх вимірювання

Основні величини в курсі математики початкових класів.

Вимірювання довжини і периметра. Ознайомлення з масою тіл. Формування часових уявлень в учнів. Ознайомлення з поняттям швидкості.

Тема 12. Площа фігури та її вимірювання

Поняття про площу, її вимірювання. Введення формули площі.

Тема 13. Методика ознайомлення з темою «Раціональні числа. Частини. Дроби»

Раціональні числа. Ціле. Ознайомлення з частинами.

Поділ цілого на частини.

Ознайомлення з дробами. Операції з дробами

Тема 14. Загальні питання методики навчання розв'язування задач.

Методика навчання розв'язування простих арифметичних задач

Роль і місце задач в початковому курсі математики. Функції текстових задач. Складові процесу розв'язування задач. Культура запису розв'язування задач.

Поняття простих задач. Види простих задач. Формування навичок розв'язувати прості задачі.

Тема 15. Методика навчання розв'язування складених арифметичних задач

Поняття складених задач. Види складених задач і процес їх розв'язування.

Особливості роботи над складеними типовими задачами. Розвиток умінь учнів розв'язувати складені задачі.

Складання схем аналітичного та синтетичного міркування.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Біда О.А. «Я і Україна» та сільськогосподарська праця: методика викладання (теоретичні основи): навч.-метод. посіб. [для студ. пед. ф-тів вищ. навч. закл. та класоводів]. Черкаси: Вид-во ЧНУ ім. Богдана Хмельницького, 2007. 516 с.
2. Богданович М. В. Методика викладання математики в початкових класах : навч. посіб. [3-є вид., перероб. і доп.]. Тернопіль: Навчальна книга. Богдан, 2006. 336 с.
3. Богданович М. В. Урок математики в початковій школі: навч. посіб. Тернопіль: Навчальна книга. Богдан, 2004. 208 с.
4. Вашуленко М.С. Українська мова і мовлення в початковій школі: Методичний посібник. Київ: Освіта, 2006. 268 с.
5. Інтерактивні технології навчання у початкових класах / авт.-упор. І. І. Дівакова. Тернопіль: Мандрівець, 2009. 180 с.
6. Коваль Г.П., Деркач Н.І., Наумчук М.М. Методика викладання української мови: навчальний посібник для студентів педінститутів, гуманітарних університетів, педагогічних коледжів. Тернопіль: Астон, 2008. 287 с.
7. Коваль Л. В., Скворцова С. О. Методика навчання математики: теорія і практика: Підручник для студентів за спеціальністю 6.010100 «Початкове навчання», освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» [2-ге вид., допов. і переробл.] – Харків: ЧП «Принт-Лідер», 2011. 414 с.
8. Корчевська О.П. Навчаємо математики. Методика обчислень. 1-4 класи. Тернопіль: Мандрівець, 2009. 156 с.
9. Корчевська О.П. Навчаємо математики. Методика роботи над задачами. Тернопіль: Мандрівець, 2008. 160 с.
10. Мельничайко О. І. Українська мова. Вивчення елементів синтаксису в початкових класах: Методичний посібник. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2006.
11. Методика викладання освітньої галузі «Людина і світ». Навчальний посібник / Автор та укладач О.О. Лінник. Київ: Видавничий Дім «Слово», 2010. 248 с.
12. Методика викладання освітньої галузі «Людина і світ». Навчальний посібник / [автор та укладач О. О. Ліннік]. Київ : Видавничий Дім «Слово», 2010. 248 с.
13. Методика навчання української мови в початковій школі: Навчально-методичний посібник / За ред. М.С. Вашуленка. Київ: Літера ЛТД, 2011. 364 с.
14. Хорошковська О. Н. Методика навчання української мови у початкових класах: підручник для студентів ВНЗ та вчителів. Київ «Промінь», 2006.

Додаткова:

1. Державний стандарт початкової освіти: Постанова Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 р. № 87 / Кабінет Міністрів України. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-zatverdzhennya-derzhavnogo-standartu-pochatkovoyi-osviti> (дата звернення: 09.09.2022).
2. Дубяга С.М. Педагогічні технології в початковій школі: навчально-методичний посібник для студентів вищих навчальних закладів напряму підготовки «Початкова освіта» / автор-укладач С.М. Дубяга. Мелітополь: Вид-во МДПУ ім. Б. Хмельницького, 2015. 160 с.
3. Інтегровані уроки в початковій школі / упоряд. Н.С. Вегера. Тернопіль – Харків: ранок, 2010. 160 с.
4. Інтерактивні методи навчання в практиці роботи початкової школи / Стебна О.В., Соценко А.О. Харків: Вид. група «Основа», 2010. 174 с.
5. Концепція «Нова українська школа» / Міністерство освіти і науки України. 2016. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf> (дата звернення: 09.09.2022).
6. Навчальні програми для 1-4 класів. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/navchalni-programi-dlya-pochatkovoyi-shkoli> дата звернення: 09.09.2022).
7. Організаційні форми навчання у початковій школі: посібник /О.Я. Савченко, Н.М. Бібік, В.О. Мартиненко та ін.; за наук. ред. Бібік Н.М. Київ: Видавничий дім «Сам», 2017. 304 с.
8. Про освіту: Закон України від 5 вересня 2017 р. № 2145-VIII / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/2145-19> (дата звернення: 09.09.2022).
9. Рябошапка О. В., Денисюк Т.К. Проблемне навчання в Новій українській школі: методичний посібник для студентів педагогічних коледжів. Умань «Візаві», 2019. 112 с.
10. Шість цеглинок в освітньому просторі школи: методичний посібник / упор. О. Рома. The LECO Foundation, 2018. 32с.

Програму випускного екзамену схвалено на засіданні кафедри психології та педагогіки розвитку дитини протокол № 2 від 28.09.2023 р.

В. о. завідувача кафедри

Леся КАРНАУХ

Програму випускного екзамену погоджено навчально-методичною радою факультету дошкільної та спеціальної освіти протокол № 2 від 18.10.2023 р.

Голова ради

Ольга БУТЕНКО